

Finansal Kiralama yoluyla 01.07.2003 tarihinden önce ve sonra iktisap edilen iktisadi kıymetlere ilişkin sigorta firmalarından tahsil edilen tazminatların yenileme fonuna kaydedilip kaydedilmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.99.16.01.0-VUK-mük.290-76
Tarih	20.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.99.16.01.0-VUK-mük.290-76

20/07/2011

Konu : Finansal Kiralama yoluyla 01.07.2003 tarihinden önce ve sonra iktisap edilen iktisadi kıymetlere ilişkin sigorta firmalarından tahsil edilen tazminatların yenileme fonuna kaydedilip kaydedilmeyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Başkanlığımız ... vergi kimlik numaralı mükellefi olan ortaklığınızın, yurt içinde ve yurt dışında hava yoluyla yolcu ve yük taşımacılığı yaptığı, bu kapsamda 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu çerçevesinde yurt dışında mukim firmalardan uçak kiraladığı belirtilerek,

- 01.07.2003 tarihinden önce ve sonra imzalanan "Finansal Kiralama Sözleşmeleri" çerçevesinde kiralanan uçakların kiralama dönemi içerisinde yangın, deprem, kaza, sel v.b. sebeplerle

kullanılmayacak hale gelmeleri sebebiyle sigorta firmasından tahsil edilen tazminatlardan doğan kârların "Yenileme Fonuna" kaydedilip kaydedilmeyeceği;

- Sigorta firmasından tahsil edilen tazminatlardan doğan kârların "Yenileme Fonuna" kaydedilmesi durumunda bu tutarların finansal kiralama yoluyla edinilen uçakların amortismanından mahsup edilip edilemeyeceği;

hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 4842 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 25 inci maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 01/07/2003 tarihinden itibaren yapılacak kiralama işlemlerine uygulanmak üzere "Finansal kiralama işlemlerinde değerlendirme" hükümlerini düzenleyen mükerrer 290 inci madde eklenmiştir.

Anılan maddenin 2 nci fıkrasında; "Kiracı tarafından aktifleştirilen finansal kiralamaya konu iktisadi kıymeti kullanma hakkı, bu Kanunun mükerrer 298 inci maddesi ve üçüncü kitabının üçüncü kısmının birinci bölümünde kiralama konusu iktisadi kıymet için belirlenmiş esaslar çerçevesinde yeniden değerlemeye ve amortismanına tabi tutulur." hükmüne yer verilmiş olup, aynı maddenin 3 üncü fıkrasında "Finansal Kiralama" kira süresi sonunda mülkiyet hakkının kiracıya devredilip devredilmediğine bakılmaksızın bir iktisadi kıymetin mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan tüm riskler ile yararların kiracıya bırakılması sonucunu doğuran kiralama işlemleri olarak tanımlanmıştır.

Diğer taraftan, anılan Kanunun 329 uncu maddesinde; "Yangın, deprem, sel, su basması gibi afetler yüzünden tamamen veya kısmen ziyaa uğrayan amortismanına tabi iktisadi kıymetler için alınan sigorta tazminatı bunların değerinden (Amortismanlı olanlarda ayrılmış olan amortisman çıktıktan sonra kalan değerden) fazla veya eksik olduğu takdirde farkı kar veya zarar hesabına geçirilir.

Şu kadar ki, alınan sigorta tazminatı ile ziyaa uğrayan malların yenilenmesi işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde tazminat fazlası, yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Bu süre içinde kullanılmamış olan tazminat farkları kâra ilave olunur.

Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu tazminat fazlası, o yılın matrahına eklenir.

Yukarıdaki esaslar dahilinde yeni değerlerin iktisabında kullanılan tazminat fazlası, yeni değerler üzerinden bu kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlara mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, "Yenileme Fonu" iktisadi işletmelere dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yenilenebilmesi için bu kıymetlerin satışından veya ziyaa uğramasından dolayı alınan sigorta tazminatı sonucu doğan kârların bilançonun pasifinde azami üç yıl süre ile bekletilmesini ifade eden bir vergi erteleme yöntemi olarak, işletme içi yatırımları teşvike yönelik bir uygulamadır.

"Yenileme Fonu" nun iktisadi kıymetin iktisabında kullanılması halinde, bilançonun pasifinde yer alan fon yeni değer için ayrılacak amortismanlara mahsup edilmekte olup, mahsup etme işleminin, iktisadi kıymetin değerinin amortisman yoluyla itfa edilme süresinden önce tamamlanması durumunda ise iktisadi kıymetin kalan değer kısmı için amortisman ayrılmasına devam edilecektir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, ortaklığınızca 01.07.2003 tarihinden sonra yapılan ve mezkûr Kanunun mükerrer 290 ıncı maddesi kapsamında olduğu kabul edilen finansal kiralama ile kiralanan uçakların kiralama süresi içerisinde yangın, deprem, sel, kaza v.b. sebeplerle kullanılamayacak hale gelmesi nedeniyle, sigorta şirketlerinden tahsil edilecek olan tazminatlardan doğacak olan kârın, Kanunun 329 uncu maddesinde sayılan esaslar dâhilinde yenileme fonuna kaydedilmesi mümkün olup, azami üç yıl süre ile bu fonda bekletilebilecek olan bu tutarlar, finansal kiralama yoluyla iktisap edilecek olan uçakların kullanma hakkı üzerinden bu kanuna göre ayrılacak olan amortismanlara mahsup edilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026